

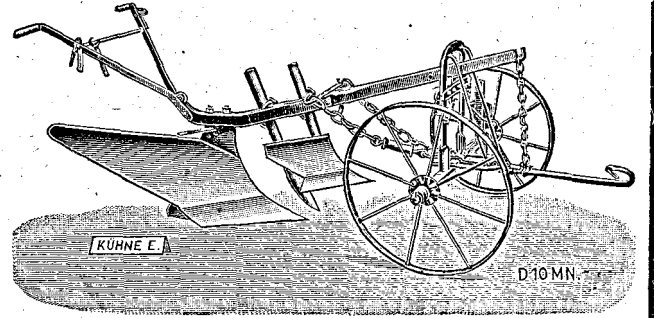
ERDÉLYI GAZDA

XLVII. ÉVFOLYAM.

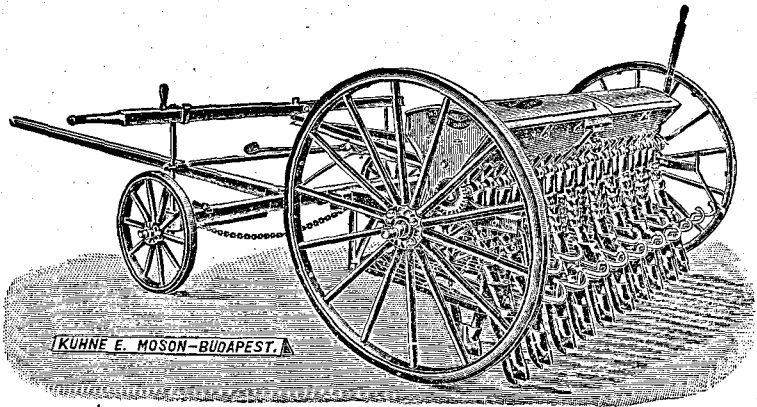
KOLOZSVÁR, 1915. ÁPRILIS 4.

14. SZÁM.

Egy- és többvasú acélekék, rét- és szántóföldhoronák, rugós-fogas porhanyítóeszközök, 6- és 8-vasú kultivátorok, Columbia kultivátorok, különféle lókapák, Hermann- és Rohr-féle kapalók, „MOSONI DRILL” és „VERA II” sorvetőgépek.
— Burgonyalyukgató- és takarógépek. —

3007

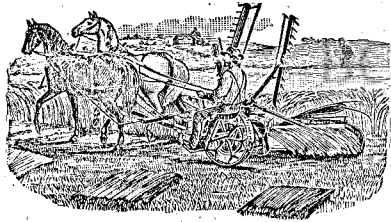

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t.
Mosonban.

Főraktár:

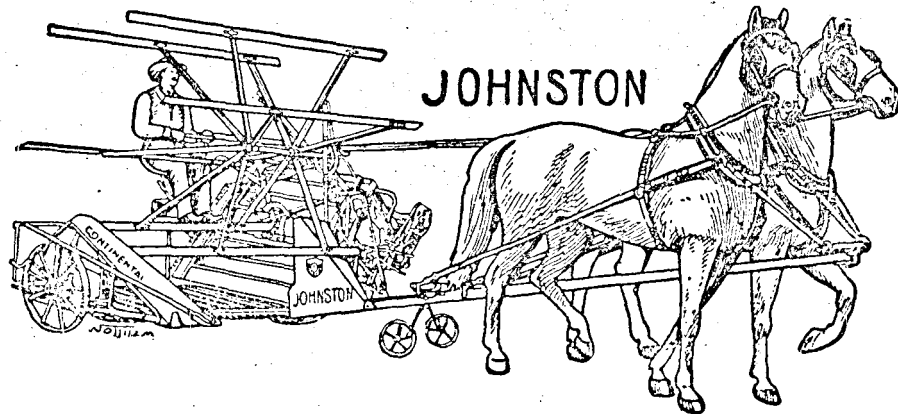
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

„Johnston”

eredeti amerikai aratógépek úgy szerkezet, mint jó anyag tekintetében a legfőkétebbek.

3152

Az előrelátható nagy munkáshiány következtében ajánljuk „JOHNSTON” gyártmányu amerikai aratógépeink sürgős beszerzését, annál is inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő aratáshoz alig lesz lehetséges. — Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

Patkánin

patkányirtó szer

Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitánynak teljesen biztos hatásu találmánya (nem mérge) emberre és állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskereken.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

3173

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

□□□

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetétet legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

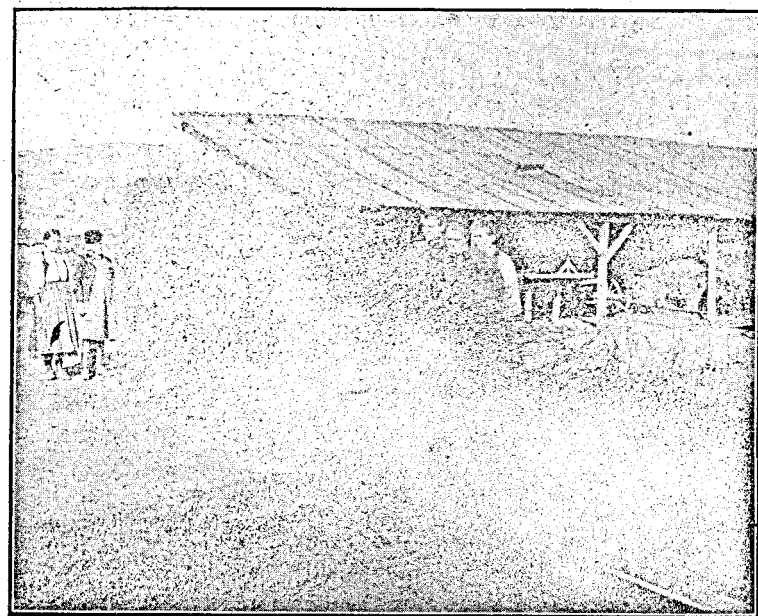
miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfelteslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccétermében

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

tresort tart a közönség rendelkezésére.

Megválogatott elsőosztályu szőlőoltványok.

Uj telepítésre és különösen pótlásra a legjobb bor-, csemege- és lugaszőlőfajokból a lejobb és legerőteljesebb, minden tekintetben elsőrendü

Szőlőoltványok

Ripária, Pertális, Rupestris és a legjobb Hybrid alanyokon legolcsóbban kaphatók

Schöppner Sámuel

ny. m. kir. szől. és bor. felügyelőnél

Dicsőszentmártonban

3167

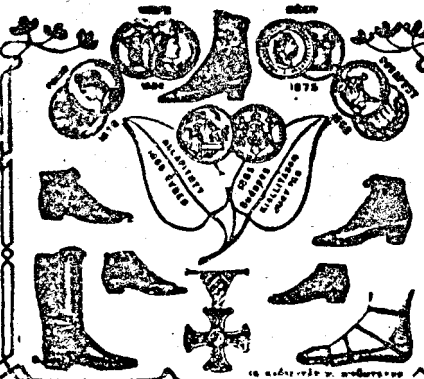
MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölhivja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhelyében a legjobb anyagból, legujabb divatszerint készült közkedveltségü

férfi és női cipőraktárára

3008

Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

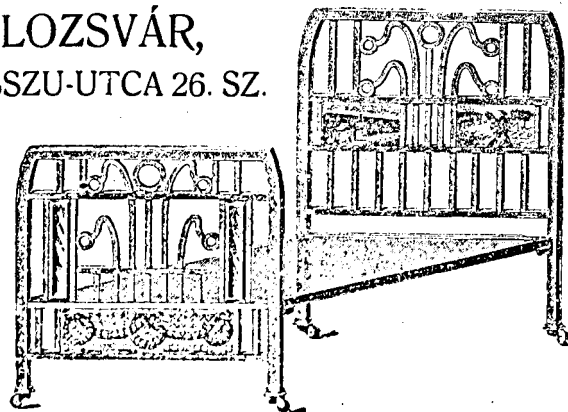
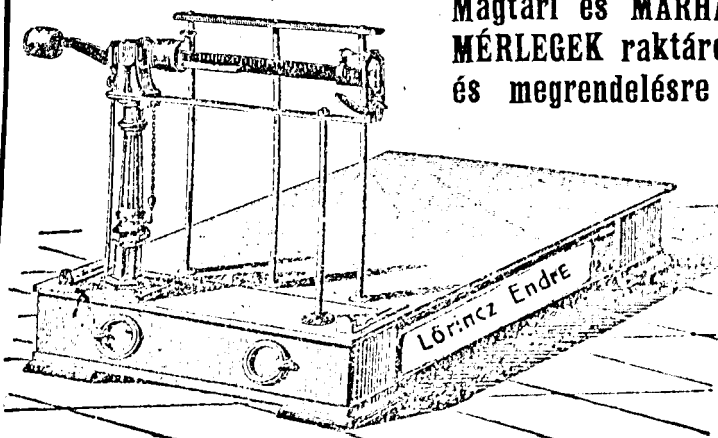
3111

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL:

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrások készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Husvét a nagy esztendőben	97
A moratorium és a magyar föld	97
A tavaszi vetési időszak meghosszabbítása. <i>Gáspár József</i>	98
A mezőgazdasági munka és a vasárnapi munkaszünet	98
Egyleti élet	99
Kormányintézkedések	99
Levelek	99
Vegyes közlemények	99
Hirdetések.	

Husvét a nagy esztendőben.

A kereszténységnek immár a második nagy ünnepét üli ez a nemzet keserves időkben, amikor a bű, a gond és a fájdalomnak az elviselésére igazán nem lehet másból vigaszt meríteni, mint abból az örök időkre szóló tanításból, amelynek összességét éppen a keresztény vallás foglalja össze. Fájdalmunknak gyógyítója, bűnünknek az enyhítője, gondunknak könnyítője ma csak a keresztény vallás, amely vigasztal bennünket, néha halványuló reményeinknek új vért ad és tanít bennünket az Istenben való bizalomra. Egy egész világ súlyos megpróbáltatásának kellett elkövetkeznie, hogy az emberiség az ő gondolkodásában megtisztuljon, térjen vissza a hithez, küszöbölje ki érzéseiből a kételkedést, a hitetlenséget, amely a művelt világ nagy jóllétében fent és alant immár elterjedt.

A nagy megpróbáltatások közepette, amelyek nemcsak a mieink, hanem közősek az egész világgal, ez a nagyhét, a melyre következik a feltámadás ünnepe komor hangulatával, igazán jelképezi az ország hangulatát. De ebből a hangulatból nem szabad hiányozni a reménynek, a bizalomnak, a melyet a csapások által érzékenyebbé vált lelkünkben a keresztény vallás ma inkább fakaszt, mint máskor.

Aki hívó lélekkel járja ma a templomokat, annak hinni, bizni kell a jobb jövőben is, amelynek el kell következni ezekre a szomorú napokra. A magyar az ő nemzeti jellegénél fogva nagyon hajlandó a lemondásra, egy-egy csapás az ereiben buzgó ősi erőket nagyon hamar lekötö, hirtelen téllenségbe megy át néha a lázas eszelekvés, amint ezt a mi nagy eseményekben annyira gazdag történetünk tanítja.

E nemzeti természetből folyó veszedelmek ellen kell most védekeznünk. Hinni,

ni, bizni és reménylenünk kell, még akkor is, ha az eddigi csapások megsokszorosodnak. Semmikép nem szabad magunkat odaadni a reménytelenségnek, ami maga a megadás.

Amilyen igazi fájdalmas lélekkel járunk meg a nagyhét minden szertartását, ép oly igazi fájdalommal kell részt venniük nemzetünk mai minden fájdalmas csapásában. De a Golgotára következett a feltámadás.

Ebben a feltámadásban hiszünk, a nemzet minden bajának az eloszlását bízva várjuk.

Igaz hittel megy mindenki ma a feltámadás nagy keresztény ünnepére. A hit éberebb, talán igazibb és mélyebb, mint bármikor. Ennek a megélenkült, megerősödött keresztényi hitnek kell bennünket táplálni a reánk még elkövetkezendő újabb nagy csapásokban. A nemzet megjárta már sok Kálváriát, sok Golgotát, eddig még mindig volt számára feltámadás. Nemzetünk sorsa a történet folyamán igen sokszor volt kétségbeesítő. Ma nem az, csak telve van mindenki számára igen sok szenvedéssel. Ezeket a szenvedéseket viselje el a nemzet nyugalommal, türelemmel, edzze azokban tetterejét és várja azoknak az elmúlását.

A husvéti szent ünnepek alatt pedig erősödjék a nemzet minden tagja a keresztény vallás gyógyító balzsamától.

A moratorium és a magyar föld.

A Magyar Gazdaszövetség, mint a kisgazdák és általában a földmivelő kisemberek országos szervezete a hadiállapot bekövetkezése óta élénk figyelemmel kíséri a háborús helyzet okozta gazdasági tüneteket s ezek során különösen azokat a hatásokat, amelyeket a kormány által kibocsátott moratorium-rendeletek voltak maguk után s hazafias kötelesség-érzetből kifolyólag, de különösen a Szövetség védelme alá sorakozott kisemberek érdekei szempontjából, minden moratorium rendelet kibocsátása előtt hű kifejezést adott ezeknek az érdekeknek. Most, hogy küszöbön áll az immár hatodik moratorium-rendelet kibocsátása, ismét megjelenik a Magyar Gazdaszövetség az igazságügyminiszter előtt felterjesztésével, amelyben nyomatékos érveket hoz fel a magyar földbirtok sikeres védelmére abban a szomorú helyzetben, melyet a hazai földbirtokok eladósodásának ijesztő mérve teremtett. Ennek az országnak, mint elsősorban agrár államnak, minden eszközt meg kellene ragadnia,

hogy a földteher, amely a nép zömét akadályozza szociális és gazdasági emelkedésében s amely a nemzeti fejlődést is sok tekintetben gátolja, csökkentsék. E helyett alapos érvekkel és bizonyítékokkal mutatja ki az igazságügyminiszter előtt fekvő felterjesztés, hogy a moratorium nemcsak nem akadályozza a földterhek szaporodását, hanem előmozdítja, hogy egyéb nem a földbirtok javára irányuló adósság is földteherré váljon.

Ennek a súlyos tételnek a bizonyítására megállapítja a Szövetség, hogy a peres és nem peres eljárás szabályozása tekintetében kiadott rendelkezés azt mondja ki, hogy a moratoriumra vonatkozó rendelkezések nem érintik a telekkönyvi nem peres ügyekre vonatkozó szabályokat. Így az a körülmény, hogy a követelés moratorium alá esik, nem akadályozza a telekkönyvi bejegyzést — ide értve az előjegyzést is — amennyiben annak egyébként helye van. Lejárat váltó alapján telekkönyvi előjegyzésnek bármily váltókötelezett ellen óvás bemutatása nélkül is helye van.

Miután a moratorium alá eső követelések biztosítására, vagy behajtására semmiféle végrehajtási intézkedést nem lehet tenni, igen természetes tehát, hogy ez a rendelkezés valamennyi követelés biztosítását az ingatlanokra hárítja és az előjegyzések lehetősége új terheket ró a földbirtokra. Ez az intézkedés a katonai erényeivel és számával a haretéren annyira kitűnt földmivelő népet sújtja joghátránnyal, amiért is a Gazdaszövetség ennek jogos érdekében a rendelkezés megszüntetését kéri.

A felterjesztés megállapítja ezen kívül, hogy több gazda közvetlen a háború kitörése előtt abban a reményben vásárolt ingatlan, hogy a vételár egy részét jelzálogteherrel egyenlítheti ki. A háború kitörésével azonban minden jelzálogkölcson kiutalás lehetetlenné válván, a hátralevő vételárát az eladók jelzálogi bekebelezéssel biztosították. Hasonló a helyzet a korábbi földvásárlásoknál is, amikor a vevők abban a reményben vették át jelzálogteherrel a birtokot, hogy az adósságot több évi jövedelmező gazdálkodással fogják kiegyenlíteni, ezeket a számításokat a háború halomra döntölte s féltő, hogy moratoriumról a hitelgazdálkodásra való átmenetnél a gazdák tömege jut koldusbotra, ha körültekintő intézkedések védelmet nem nyújtanak.

Ezeknek a kifejtésével arra kéri a Gazdaszövetség az igazságügyminisztert,

A gazdasági és kerti

vetőmagvakat

szerezzük be a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

(Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gypju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

hogyan az átmeneti intézkedések alkalmával a jelzálogilag megterhelt földbirtok védelméről megfelelő módon, esetleg hosszabb kiméleti idő megállapításával, vagy a jelzálogterheknek kötelező járadékká való átváltoztatásával, illetőleg a járadékrendszernek a jogintézmények közé beiktatásával gondoskodjék.

A tavaszi vetési időszak meghosszabbítása.

Azok az enyhe tavaszi jellegű napok, melyeknek február hó végén örvendeztünk, nagy reményeket keltettek fel arra, hogy ezeknek folytatásához lesz szerencsénk s talán még enyhébb alakulással — március havában. Ez a reményünk — köztudomású — nem vált valóra: a március oly hideggel párosult havazással lepette meg, hogy telt december és január hónapokon, minek következtése lett, hogy a március kétharmad részét a tavaszi külső munkálatokra elvesztettük. Jól lehet nem tartozik a ritkaságok közé az, hogy március kétharmad része a télhez kapcsolódik, jelenleg azonban, amikor a férfi munkaerő negyed részére redukálódott, az ígás erő pedig tetemesen megcsökkent, oly mélyen bevágott a tavaszi munkálatokra nézve készített tervezetekbe, hogy ezzel komolyan számolni kell s oda kell módosítani a vetési tervezetet, hogy a márciusból elvesztett 20 napot a vetési időnek végén hozzuk be.

A tavaszi vetési időnek meghosszabbítására két mód áll előttünk: 1. a *hajdina, köles és moharnak* a termelendő növények sorába felvétele. 2. *két fajta tengerinek* a termelése. Ugy az egyik, mint a másik mód alkalmazásával a vetési időszakot május hó végéig — a melegebb vidékeken még június hó közepéig is meghosszabbíthatjuk.

Amidőn ezen ajánlatot tesszük, azonban számolnunk kell egyben azokkal az akadályokkal is, melyek a terv keresztülvitelének útjában állanak. Ilyen akadályok a hajdina termesztésére nézve, melynek pedig igénytelenségénél fogva ebben a körben éppen a legfontosabb szerep jutna az, hogy — *nincs vetőmag*. A magkereskedők már március hó közepén — tehát jóval a vetési időszak előtt — *«a készlet elfogyott»* közléssel feleltek a gazdák megrendeléseire.

Köles és moharból vetőmag készletünk nagyobb, de azért kiterjedtebb termelésre még sem számíthatunk, mivel mind a két növény jól kultivált és jó termőerőben levő földet kíván, tehát

olyan két föltételt, melyet ebben az évben nem tudunk megadni. Ezen kívül pedig gazdáink nem ismerik a két növény termelési szabályait s ennél fogva termelésétől idegenkednek.

A vetési idő meghosszabbításának második módjaként a két fajta tengeri termesztését állítottuk fel. Ennek a megvalósításánál már kevesebb akadályokkal találkozunk: vetőmagkészletünk a tengeriből a legnagyobb s termelése is eléggé ismeretes, melyet joggal következteltünk abból, hogy a termés alatt álló növények közül az erdélyi részekben a tengeri foglalja el a legnagyobb helyet. Külön-külön egyik fajta tengeri ismerete sem képezhet akadályt, mivel a szóban forgó mind a két fajta tengeri — nem ugyan mindenütt helyes beosztásával a vetési idejének — de nagy területen áll termelés alatt.

A két fajta tengeri helyett, melyen jelen esetben ajánlatunk tengelye megfordul — tulajdonképpen két csoportjáról a tengeri fajtáknak beszélhetünk: a *puha* és a *kemény* tengeri fajták csoportjáról. A puha tengeri fajták csoportjához tartoznak: az erdélyi részekben igen elterjedt *lófogó fajták* számos változata, kereszteződése és a *közönséges magyar tengeri*. A kemény tengeri fajták helyenkint szintén kedveltek, de termelésük mégis korlátozottabb. Ebbe a csoportba tartoznak: *csikvántinó, pignoletto, alsuti, putyi, székelymuskotály stb.*, melyek általában kevesebbet teremnek s ezt több, de apróbb csöveken hozzák meg. Ez az utóbbi természet a tulajdonképpeni oka annak, hogy a törés és a morzsolásnál való szaporatlansága folytán — a közkedveltséget kiérdemelni nem tudta.

A két tengeri fajta csoportnak a folyó évben a vetési időszak meghosszabbítására az az egymástól eltérő tulajdonsága folytán használható fel, hogy a puha tengeri csoport hosszabb tenyésztési időt kíván s ennek megadására korábbi vetést igényel, melyet április havában biztosíthatunk számára. A kemény tengeri csoport rövidebb idő alatt kifejlődik, melyet akkor is biztosíthatunk részére, ha május hónapban, annak végéig vetjük el. A tengerifajta csoportnak a vetési időszak iránt lámszított igénye, mely a folyó évben a tavaszi vetést egy hónappal hosszabbítja meg, kiváló figyelembe veendő, mert ha a vetésnél egyiket a másikkal feleltetjük, a puha tengeri, május havi vetés után, nem érik be. A korán vetett kemény tengeri pedig, azért nem ad termést, mivel az áprilisi rendszeren hideg időjárás annyira meg szokta sanyargatni, hogy az

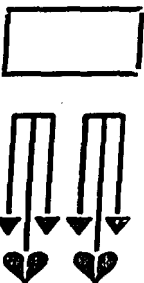
egész fejlődési idő alatt többé magához térni nem tud. A két fajta csoport iránt itt és ott hallható gyakori panasz kivétel nélkül mindannyiszor arra vezethető vissza, hogy a vetésnél az elengedhetetlen feltétel nem tartatott be. Ez az oka a többek között annak is, hogy az erdélyi részek tengeri termése nem üti meg már néhány év óta azt a mértéket, hogy saját szükségleteink fedezésénél behozatalra ne szoruljon.

Gáspár József.

A mezőgazdasági munka és a vasárnapi munkaszünet.

A kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg már a háborús állapot kezdetén felfüggesztette az ipari munka vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény intézkedéseit s így a háború tartamára az ipari munka és a kereskedelmi tevékenység vasárnaponként is meg van engedve. Nagyon természetes, hogy a felfüggesztést csak olyan ipari vállalatok veszik igénybe, amelyekre a háborús viszonyok különösen sürgős vagy tömeges munkát róznak. De persze ezek a vállalatok is kárpótolják munkásaikat az elmaradt, illetőleg áthelyezett pihenőnapért. A munkaszünet felfüggesztése tehát — amint a tapasztalás immár hónapokon keresztül megmutatta — ily rendkívüli viszonyok között a közérdeket szolgálja és semmiféle jogos magánérdeket nem sért.

A felfüggesztő rendelet intézkedései a mezőgazdasági munkára nem terjednek ki, mert hiszen arra az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló törvény-cikk sem vonatkozik, de a mai viszonyok között bizonyosan nem szorul magyarázatra és bizonyításra, hogy a tavaszi és nyári szorgos munkálatok idejére éppen olyan megokolt volna jelenleg a mezőgazdasági munka vasárnapi kötelező szünetelésének felfüggesztése, mint a hogyan ez az ipari és kereskedelmi tevékenység terén vált szükségessé. A mezőgazdasági munkát illetőleg általánosságban ma is az 1868. évi XIV. t.-cikk 19. §-a szabályozza a vasárnapi munkaszünetet olyan értelemben, hogy »vasárnapokon minden nyilvános és nem elkerülhetetlenül szükséges munka felfüggesztendő«. Az 1879. évi XL. t.-c. intézkedése értelmében a rendeletnek megszegése kihágás, amely 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Különleges intézkedéseket a mezőgazdasági munka vasárnapi szünetelése tekintetében csakis az új eselédttörvény tartalmaz, amely a eselédtek részére — mint általában ismer-

Igen fontos minden gazdának, hogy a legújabb szerkezetű **Kalmár rendszerű kukoricza**

morzsolót használja, mert ezzel a legtökéletesebb munkát gyorsan végezheti, nem töri a csutkát, nem hagy rajta

szemet, könnyű járatu és olcsó. **Kalmár Zs. és Társa** különleges

Kérjen árjegyzéket közvetlenül tisztító **gépgyár és vasöntöde, Hódmezővásárhely.** ::::::::::::::

tes — vasárnaponként és sátoros ünnepeken munkaszünetet biztosít. Tudvalevő azonban, hogy egyes alkalmazási minőségeket már ez a törvény is kivesz a munkaszünet alól, másrészt pedig halaszthatatlan szükség és fenyegető kár esetén feljogosítja a gazdát, hogy külön napszám ellenében esedékeit vasárnap is munkába szólíthassa.

Ha valamikor, úgy most áll fenn az egész országra nézve a halaszthatatlan szükség és fenyegető kár esete, mert hiszen az ideai termésnek minél teljesebb erőfeszítéssel való biztosítása a létünkért vívott nehéz küzdelem diadalmas befejezésének előfeltétele.

Ezek a szempontok vezették az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, mikor tanácsában fontolóra vette a vasárnapi munkaszünet kérdését és elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kormányhoz, melyben azt kéri, hogy az érvényben levő törvényes intézkedések, a melyek a mezőgazdasági munkában a vasárnapi munkaszünetet biztosítják, a háború tartamára függesztessenek fel. Súlyt helyez az O. M. G. E. e kérelem mellett arra, hogy a nélkülözhetetlen pihenő, a mely az erőgyűjtésre szükséges, biztosítható a munkásoknak. E mellett az a kérdés is ki van fejezve az O. M. G. E. felterjesztésében, hogy rendelje el a kormány a köresmák vasárnapi zárvartartását, mely kérelem mellett bizonyosan több és fontosabb okok szólnak, mint a lokális érdek, amely ezt a többször és több oldalról felhangzott kérelmet teljesíteni nem engedte. Végül pedig megkeresi az O. M. G. E. a bevett vallásfelekezetek főpapjait oly rendelkezés kiadásáért, amely a vasárnapi és ünnepi istentiszteletnek időpontját oly módon szabná meg, hogy a vallásos köteleességek gyakorlása minél kevesebb időt vonjon el a termelő munkára szükséges, az idén fokozott buzgalommal kihasználható időből.

EGYELETI ÉLET.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmánya 1915. április hó 10-én (szombaton) délután 4 órakor, az EGE székházában (Attila-utca 10. szám) rendes ülést tart, melyre a vál. tagokat tisztelettel meghívja

Kolozsvárt, 1915. április hó 7-én

Az elnökség.

Tárgy:

Közgyűlési tárgyak előkészítése.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Apaállatok beszerzése. A földmivelésügyi miniszter értesítette a m. kir. gazdasági felügyelőségeket, hogy a rendkívüli viszonyok dacára sem akarja az állattenyésztés fejlesztését megszüntetni, hanem a viszonyokhoz mért szerényebb eszkö-

zökkel kívánja azt fejleszteni. Ennélfogva a miniszter megfelelő összegeket bocsátott a gazdasági felügyelők rendelkezésére a községi apaállatok beszerzésére.

A magyar kir. földmivelésügyi miniszter 1915. évi március hó 26-án 15027. eln. 1915. szám alatt kelt és valamennyi vármegye és törvényhatósági joggal felruházott város főispánjához intézett leiratának másolata

Az 1873—1877. években született B) alosztályú népfelkelésre kötelezetteknek a folyó évi április hó 6-tól május hó 4-ig terjedő időben megtartandó népfelkelési bemutató szemlére történt behívásával kapcsolatban értesitem Múltóságodat, hogy az ezen korosztályokba tartozó nélkülözhetetlen mezőgazdák és mezőgazdasági alkalmazottak felmentése iránt ugyan azon elvek szem előtt tartásával és ugyan azon módozatok szerint lehet javaslatot tenni, mint amelyek az 1896., 1895. és 1891. évben született népfelkelésre kötelezettek vonatkozólag a folyó évi február hó 20-án 4382. eln. szám alatt kelt rendeletben megállapítottak.

Mint hogy azt a nagy munkát, amely a felmentések körül a földmivelésügyi és a honvédelmi miniszteriumokra hárul, csak akkor lehet a kellő időben és módon elvégezni, ha a felmentési javaslatok rendezetten állítatnak ki, különösen felkérem Múltóságodat, sziveskedjék a járási főszolgabírákat (polgármestereket) szigorúan utasítani arra, hogy a felmentési javaslatok szerkesztésénél azokra a szabályokra, amelyek a már idézett 4382. eln. számú rendeletben részletesen megállapítottak; különösen ügyeljenek, mert a meg nem felelően kiállított javaslatokat minden tárgyalás nélkül vissza fogom küldeni.

A járási felmentési javaslatokat a bemutató szemlének egy járásra történt befejezése után azonnal, legkésőbb azonban folyó évi május hó 10-ig sziveskedjék elem terjeszteni. A miniszter helyett: dr. Bartók s. k. államtitkár.

LEVÉL.

Tengeri mivélésünk az idén.*)

Tekintettel azon körülményre, hogy a kivételes állapotok miatt a kézierő a harctéren van s így a szokásos harmados tengerimivélés egyáltalán lehetetlen, rá vagyunk utalva, hogy tengerinket ez évben fogatos erővel kapáljuk. Itt meg az a bökkenő, hogy a lovainkat is elvitték s előreláthatólag ami kevés van még, azt is elviszik s így a lóval való kapálás is lehetetlen.

A köznek vélek szolgálatot tenni, midőn tengerimivélésem módját, melyet már 10 év óta így végzek, bemutatom. Az állam konstruált egyes ökörjárom darabját 30 koronáért szállítom; szabadalmazva nincsen s így minden gazda ki egy

*) Ezen közleményünk azért késett, mert képen is be akartuk mutatni ezen kapálási módot. Miután azonban cinket ma nem lehet kapni, a klisé nem tudtuk elkészíttetni s így kép nélkül kell adjuk a szöveget. Szerk.

darabot rendel, otthon utána készítheti. Tíz katasztrális hold tengeri művelésére 1 fogat elég. Azt hozhatnák fel okul, hogy csak az idénre nem érdemes »Senior« ültető gépet venni, mely négyzetbe ülteti a tengerit — nem is ajánlom — soha ültető gépet nem használok, pedig évente 100 holdon felül mivelem így a tengerimet. Van szintén házilag készített sorjelzőm, melylyel a tábla meg lesz vonalazva s minden keresztelési pontra gyermekekkel, kézzel jön az ültetés. Két gyermek egy holdat ültet be naponta.

Mindazon gazdáknak, kik eziránt érdeklődnek, ha hozzám fáradnak, szivesen állok rendelkezésére. Tordai vasuti állomástól 5 kl.-méterre lakom, jó út mellett. Itt természetesen bármikor bemutatom a sorjelzést, ültetést s minden ide vonatkozó dolgot.

Megjegyezni kívánom, hogy ezen mivélés első és fő kelléke, hogy a tengeri ösi szántásba jöjjen.

Ha a terület hullámos, vagy 15—20 fokos oldal, akadályt nem okoz.

Tekintettel a tengeri mostani magas árára, tekintettel továbbá, hogy minden gazdának hazafiúi kötelessége a zsebétől eltekintve, hogy minél több terményt állítson elő. Nem tudom kellően érvegni azt, hogy tengerijét mindenki csakis fogatosan mivélje.

Elékes Arpád
intéző.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Darányi a magyar mezőgazdaság kérdéseiről a háboruban. Darányi Ignác a Magyar Gazdaszövetség elnöke, a Szövetség hivatalos lapjában, a Gazdaszövetségben kimerítő cikkben foglalkozik a magyar mezőgazdaságnak a háborúval összefüggő minden jelentékeny kérdésével. A cikk, melynek címe: »A reménység nagy ünnepén« mindenek előtt megállapítja, hogy a háború által igénybevett áldozatok oroszánrészt nálunk a földművesosztály viseli. Nemcsak a legértékesebb munkaerőt veszíti el a földmivélésében ez az osztály, de ez szolgáltatja a rekvirált lovakat, fogatokat és szerszámokat, még pedig abban az időben, mikor arra a legnagyobb szükség lett volna. Nem hallgatható el, hogy a fogatok árának kifizetése még most sincs befejezve, az sok esetben oly időpontban következik be, mikor már ezek pótlása vagy lehetetlen, vagy aránytalanul nagy áldozatba kerül. A rekvirálásokról szólva, újlag hangsúlyozza, ha az emberi élelmezés szempontjából akár a tengeri egyrészét, akár az ökörállomány egy részét kell elvenni a gazdától, történjék ez egyenletesen, arányosan, igazságosan és meghatározott százalék szerint. Bármily súlyos legyen is a helyzet — ugymond — azt hazafias megadással kell elvisehni, legjobb erőinket latba kell vetnünk, hogy méltók legyünk mi itthon is azokhoz, kik a csatatéren harcolnak. Az itthon maradt munkabíró férfiak, nem vonhatják ki magukat becsülettel a kaszálás és kivált az aratás életbevágó munkája alól, ezt az

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf m. kir. udv. tanácsos.
Igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos.

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió kor.

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételke mellett: tűz- és robbanási, betöréses lopás, baleseti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozással életjáradékokra

Erdélyi-részi vezérképviselőség Kolozsvárt:
Gr. Bothlen Pál igazgatós. választm. tag. Bács-Kutai Székula Ákos vezérfelügyelő

állam sem fogja eltűrni. Aki nem szerződik aratónak, az menjen dolgozni a haretérre katonai munkásnak, vagy rendeltessék ki hatóságilag meghatározott téritménnyel közérő gyanánt az aratási munkákra. A katonaságnak a mezőgazdasági munkákban való részvételét illetőleg kijelenti Darányi, hogy nem tartaná szerencsésnek, ha az aratási munka idejére megismételtetnének a rendelet intézkedései, amelyek tétettek a tavaszi munkái illetőleg, mert akkor a legjobb intenciók is a hadvezetés részéről a papiroson maradnának. Mikor az ország határát annyi erővel és eréllyel kell védelmezni, akkor ennek a védelemnek a feltételeit nem szabad gyengíteni, de be nem látható, hogy az ország belterületén szétzórva levő katonaságot ne lehetne, ha mindjárt csak részben is az aratási rövid munkára csoportosan felhasználni és tömegesen kirendelni. Megállapítja a cikk további folyamán, hogy a Gazdaszövetség volt az első, amely a hadsegélyezés tüzásai és a nőknek a gazdasági munkától való tartózkodásával szemben erélyes hangját felemelte, örömmel látja, hogy ez a szempont a kormánynál is méltóságra talált és most már a nők, akik hadisegélyben részesülnek, de dolgozni nem akarnak, a hadisegélytől megfoszthatók lesznek. Ezekben a nagy időkben sok olyan munkát, amit eddig férfiak végeztek, a nőknek kell elvégezni és amit a nők végeztek, az a munka nem csekély részben a fiatalságra és a gyermekekre néz. A kishitűségre, a kétségbeesésre semmi ok sincs, de annak, hogy megállhassunk és megfeleljünk a hozzánk kötött várakozásoknak, előfeltételei vannak és ezekre nyíltan rá kell mutatni. Egy ilyen előfeltétel az, aminek hiánya a múlt évben sok baj forrása volt, hogy tisztán lássunk, mihelyt a cséplés befejeztetett, semmi akadálya annak, hogy kivételes időkben, kivételes eszközökkel tiszta helyzet teremtsék a termés tekintetében, mert a szükséglet és a fedezet ismerete nélkül egy biztos lépést tenni nem lehet. Másik előfeltétele a gazdasági küzdelem győzelmének, hogy háborus forgalmi politikánk intézése más alapokra helyeztesse. Azt az erős meggyőződést fejezi ki a cikk, hogy vasuti hálózatunk a közgazdasági küzdelem sikere szempontjából a hadiszempontok érintése nélkül sokkal nagyobb mérvben volna igénybe vehető, kétszeresen áll ez a hajózási forgalomra. Így végződik Darányi cikke: »Be kell látni, hogy az állam nem segíthet mindenkin, minden bajra orvosságot nem nyújthat azonnal, de az államtól viszont azt kérjük, hogy minden tervezett intézkedését mindenek előtt és mindenek felett abból a szempontból bírálja meg, hogy annak végrehajtását lehet-e biztosítani? Amit az állam meg fog ígérni, az legyen szentírás és ami akciót kezdeményez, arról legyen meg a biztosíték, hogy az nem fog a papiroson maradni. Így lehet fentartani gazdaközönségünkben a hitet és a bizalmat, már pedig a bizalom gazdasági küzdelemünkben fele győzelmet jelent. Mindenkor veszélyes dolog népünk lelkében a mérhetlen lényezőket figyelmen kívül hagyni, kétszeresen és háromszorosan veszélyes volna ez a jelen nagy időkben. A bizalom fentartása és erősítése mindnyájunknak legerősebb vára.«

— **A vetőmagiacsú.** Az ünnepi hét dacára a magüzlet rendkívül élénk volt és az összes gazdasági, valamint konyhakerti és virágmagvakban nagy számban érkezett be megrendelés. Lóheremagban a gazdák részéről az ólomzárolt áru keresett és továbbra is szilárd irányzatot kö-

vet. Lucernamag szintén élénk keresletnek örvend. Tisztításra alkalmas szép sárgaszínű áru kínálatra hiányzik. Baltacim-magból a jó minőségű áru élénk keresletnek örvend. Fehérhere változatlan. Kölesmag továbbra is élénk kereslet tárgyát képezi, úgy vetőmagnak, mint hántolási célokra. Tavaszbükköny állandóan keresett. Muharmag irányzata továbbra is szilárd irányzatot követ. Répamagban egyes fajok teljesen kifogytak, melyeket a németországi kiviteli tilalom következtében pótolni nem lehet. Nyersáruért az árak 100 kilogrammonként koronákban a következők: Lóheremag természetből arankamentes 220—240, arankamentesítésre alkalmas 180—205, nagyarankás 140—150. Lucernamag természetből arankamentes 210—220, szép sárgaszínű 190—200, kereskedelmi áru 150—160. Lenmag 56—58. Köles 56—58. Baltacim 60—62. Bükköny tavaszi 53—54. Fehér here 240—270. Muharmag 72—75.

— **A gróf Károlyi Sándor-alap.** Az Országos Központi hitelszövetkezet fennállásának tizedik évfordulója alkalmával tartott szövetkezeti kongresszus kimondta, hogy a szövetkezeti eszme nagy apostolának nevével: gróf Károlyi Sándor-alap elnevezés alatt alapítványt létesít azzal a céllal, hogy a Központ kötelekbe tartozó szövetkezeteknek, megszorult anyagi viszonyok között élő, érdemes tisztviselői egyfelől segélyben és munkaképtelenség esetén némi ellátásban részesüljenek, másfelől pedig az ily tisztviselőknek közép-, felső- vagy szakiskolát látogató gyermekei ösztöndíjjal támogatassanak. Ebből az alapból a múlt évben 55 kérelmezőnek 7300 korona segélyt nyújtottak. Az elmúlt öt esztendő alatt összesen 33.188 korona segélyt és 61 ösztöndíjas tanulónak 41.820 korona tanulmányi ösztöndíjat fizetett ki az alapítvány.

— **Gépmunka a talajművelésnél.** A háborus állapot következtében a magyar gazdák között számosan olyan helyzetbe jutottak, hogy az igás állatok hiánya miatt földjeiket megművelni képtelenek. Bár a földművelésügyi miniszter magyarországi akciót indított meg, hogy ezeken a gazdákon segítve legyen, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szükségét látta annak, hogy felhívja a miniszter figyelmét a talajművelésnél a gépmunka alkalmazására. Előzőleg az O. M. G. E. beszerezte az adatokat arra nézve, hogy hány darab és milyen típusu talajművelő gép áll rendelkezésre és ezeknek az adatoknak az alapján felterjesztésben arra kéri a földművelésügyi minisztert, hogy az olyan gazdáknak, akik a katonai rekvirálás következtében megfelelő igásfogatok felett nem rendelkeznek s ezért a szántási munkálatokat elvégezni képtelenek, szántógép beszerzését olyformán tegye lehetővé, hogy az ilyen súlyos viszonyok között lévő gazdák a szántógép beszerzési árának csak igen csekély részét, legfeljebb egyötöd részét legyenek kötelesek az átvétel alkalmával kifizetni, a többi vételárhátalékot pedig lehetőleg kamatmentes állami garancia mellett 4—5 év alatt törlesztthessék, aminek megtörténte után a gép az illető gazdák tulajdonába menne át. Ezzel kapcsolatban arra is kéri az O. M. G. E. a minisztert, hogy a kapalogépek, motoros szántógépek és aratógépek behozatalát lehetőleg segítse elő s gondoskodjék arról, hogy a gazdák megfelelő mennyiségben benzint, nyersolajat jutányos áron kaphassanak. Ezekhez csatlakozik az O. M. G. E.-nek az a kérése, hogy a gépek kezeléséhez, üzemben tartásához szerelők és előmunkások a B) osztályú népfelkelői katonai

szolgálat alól mentessenek fel, hogy a gazdasági alkalmazottak a szántógépek kezelésére betaníthatók legyenek.

— **A katonai célokra lefoglalt traktorok.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület felterjesztésben arra kérte a földművelésügyi minisztert, hatna sürgősen oda, hogy a hadicélokra lefoglalt és minden kárpótlás nélkül elvitt traktorok ára sürgősen kiutaltassék, mert a lefoglalás által sujtott uradalmak a jelenlegi viszonyok között ezeket a gépeket egyáltalán nem nélkülözhetik és azok pótlásáról kénytelenek gondoskodni, ami nagy nehézséggel és költséggel jár. Az O. M. G. E. most azt az értesítést kapta a földművelésügyi minisztertől, hogy a közös hadügyminiszterium intézkedett a hadicélokra lefoglalt traktorok végleges átvétele és azok árának kiegyenlítése iránt, amire az egyes illetékes katonai parancsnokságok már meg is kapták a sürgős utasítást. Akinek tehát a katonaság elvitte a traktorát, annak az illetékes hadtestparancsnokság székhelyén levő katonai parancsnokságnál kell kérelmezni a becsérték kifizetését és ha azt mégis megtagadnák, forduljon orvoslásért táviratilag a földművelésügyi miniszterhez.

— **Vasuti szakreferens a földművelésügyi minisztériumban.** A földművelésügyi miniszter vasutügyi szakreferensi állást szervezett, melyre Szekula Gyulát, a Kassa—Odergergi vasut szolgálaton kívüli igazgatóhelyettesét nevezte ki. Szekula Gyula már megelőzőleg is élénk érdeklődéssel viseltetett a mezőgazdaságnak vasuti vonatkozásai iránt és állandóan részt vett a gazdatársadalom olyan tanácskozásain, melyek a vasutügyet érintették.

— **A Magyar Földbérlek Országos Szövetsége** György Endre v. b. t. tanácsos elnöke alatt tartotta meg rendes évi közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. Az elnök rövidre vont megnyitó beszédében vázolta az elmúlt év eseményeit rámutatott arra, hogy a Szövetség dacára a háborus viszonyoknak, fejlődésnek indult, úgy, hogy az első év biztos reményt nyújt arra, hogy üdvös munkát tud kifejtteni a magyar földbérlek érdekében. Rokonszenvesen fogadta a szövetség megalakulását a kormány, valamint a társadalom, ami bizonyossága annak, hogy közszükségletet tölt be. Ezután Horváth Károly ügyvezető-titkár terjesztette elő a részletes jelentést a múlt évről, mely beszámolván a múlt év eseményeiről, válaszolja a bérlek jelenlegi gazdasági és jogi helyzetét, megjelölte azokat az irányokat, amelyeket a Szövetség feladatához híven a jövőben a haszonbérlek érdekképviseletében követni fog. Kiemelte a jelentés, hogy az általános polgári törvénykönyv kodifikációjával kapcsolatban az igazságügyminiszter felhívására a haszonbérleti jog minden vonatkozásaira kiterjeszkedő tervezetet készített a Szövetség, de ennek a letárgyalását az időközben kitört világháború megakadályozta. A Szövetség foglalkozott mindazokkal a kérdésekkel, melyek a háború következtében az elmúlt évben a haszonbérleket leginkább érintették, ezekben az érdekekben a kormányhoz intézett felterjesztések jelentékeny részben sikerrel is jártak. Miután a közgyűlés a jelentést teljes elismerésének nyilvánításával tudomásul vet-

te, megadta a felmentéseket és jóváhagyta a jövő évi költségvetést. Ezután pedig megfartották a választásokat a módosított alapszabályok szerint. Forster Elek indítványára az egyesület vezetőségének eredményes fáradozásáért köszönetet szavazván, elnök berekesztette a közgyűlést, a mely az elnök lelkes éltetése mellett oszlott szét.

— **Ki rendelkezik az új termésse?** A magyar és osztrák kormányoknak tudvalevően nagyszabású terve van az új termés egységes kezelésére, forgalomba hozatalára és értékesítésére nézve. Az osztrák birodalmi törvénytar legutóbbi száma, — mint Bécsből jelentik — már előkészíti a két állam tervét, amely megakadályozni törekszik minden kereskedelmi törekvést, amely a monopolisztikusan egységes állami eljárásnak akadályozója lehetne.

A kormányok tervéhez fűzött hivatalos kommentár a mezőgazdasági termés előzetes megvásárlását jelenti ki már most semmisnek, mert ugymond, szükséges, hogy az 1915. évi termést és annak árszabályozását a köz javára egy kézben fogják össze. Az elővásárlást az illetékes körök véleménye szerint normális körülmények között sem lehet jogosultnak és kívánatosnak tartani, a mostani viszonyok közt pedig egyenesen lehetetlené kell tenni a spekulációs ügyleteket. Az ily elővásárlások nem esnek ugyan a határidőüzletekre vonatkozó tilalom alá, mert az elővásárlás effektuálása nem leszámolás, hanem szállítás és átvétel révén történik. A mai viszonyok között az ily ügyletek veszedelmeztelik a köz érdekét s ezt el kell háritani. Drágító hatásuk és utját állhatják a maximális árakkal követett célnak. Elvonják a gabonát onnan, ahol szükség esetén a köz részére lehetne azt igénybe venni. A spekulatív elővásárlások megtiltása fokozni fogja a hadi gabonaforgalmi intézet hatáskörét oly esetben, a mikor szükségesnek mutatkozik, hogy az új termés felosztását is reábizsák. A mostani tilalom egyelőre csak július 1-éig szól. A rendelkezésnek csak az osztrák termésre vonatkozóan van ható ereje és a magyarországi termés előre megvásárlását nem gátolja. A katonai hatóságok elővásárlására e tilalom nem terjed ki. Az intézkedés hatásának fokozására büntető intézkedésről is van szó az osztrák rendeletben, amely visszaható erővel is bír. Ezt a rendeletet, a két kormány egységes eljárására alkalmasint a magyar elővásárlás megtiltása fogja követni. Megjegyzendő, hogy azokon a gazdákon, akik az elővásárlás útján elégitették ki az aratást megelőző hitelszükségletüket, külön állami hitelintézkedéssel kellene segíteni.

— **Védekezés a peronoszpóra ellen.** Az Ampelologiai Intézet »Tájékoztató a peronoszpóra elleni védőszerkekről« címmel füzetet ad ki, amely az intézetnél végzett elemzések és kísérletek alapján felsorolja a közforgalomban levő összes peronoszpóra-ellenes szereket s közli ezek alkalmazásának módját. Az Istvánffy Gyula egyetemi tanár vezetése alatt levő intézet

levelező-lapon való kérésre is minden érdeklődőnek díjtalanul küldi meg a füzetet.

— **Rozsliszt helyett nullás liszt.** Az antant kiéhezhető törekvéssel szemben érdekes az a rendelet, amelyről a Wolff-ügynökség tesz jelentést. E szerint a kormány figyelmezteti a hadi gabonatársaságot, hogy a jövőben a lisztutalványoknál az eddiginél több buzalisztet utalványozzanak, mert a fogyasztás egyoldaluan a rozsliszt fogyasztására vetette magát. — Megjegyzi azonban a rendelet, hogy azért tiszta búzából csak korlátozott mértékben süssenek kenyeret.

— **Magyar gabona Ausztriának.** Bécsből jelentik: A Fremdenblatt foglalkozik Tisza István grófnak azzal a nyilatkozatával, amelyet a magyar miniszterelnök tett Ausztria gabonaszükségletének kielégítésére vonatkozóan. Tisza gróf nyilatkozatának legérdekesebb része annak a megállapítása, hogy Magyarországon elegendő a készlet, tehát szó sem lehet a monarchia kiéhezhetőéről, mert a magyarországi gabonafőlösleget a legelőjálisabban fogják átengedni Ausztriának.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módok szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfelelőségül, közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok bejuttatók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.— K
Tartalékok	3,357.603.— »
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.— »
jégkárokból	5,042.000.— »
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860,000.000.— »
jégben 1912. évben	63,000.000.— »
Eletfelzet állománya	15,240 080.— »

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a »GONDVISELÉS« Országos Központi Segélyező Társulat után 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykiszáratási (önállóítási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készségeggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 3012

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-Intézet Kérjen ajánlatot

A Cserhádi tanár által meghonosított, bőtermő, kizárólag Drassón termelt, cukordús

Óvári répamag
Putyi és Preri tengeri
Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmában.

3177 **Posta: Koncza.**

Viharálló, rozsdedvő,

legjobb mindennemű vasszerkezetek mázolására!
Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyáva szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

3010 III. **festékgyára**

BUDAPEST, VII. ker.,
Ornagy-utca 4. szám.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGKÖLCSÖBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfial adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

3011

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Azonnal átvehető haszonbér.

500 holdas birtok

a kolozsvár—bánffyhungyadi vonalon,
vasuti állomás közvetlen közelében,
jól jövedelmező tejjgazdasággal, teljes
gazdasági felszereléssel és állatállo-
mánnyal, előnyös feltételek mellett,
eddig bérlő harctéri halála miatt
azonnal átvehető. Felvilágosítást ad
Dr. Hajdu István ügyvéd,
Marosvásárhely, Gecse-utca 11.

3178

Eladó:

egy használatban
nem volt, új

Fűkaszaló-gép

Massey—Harris-
féle, jutányos ár-
ban.

Ifj. Gegesi Samu birtokos,
Torda.

3183

Állást keres

— azonnalra — idősebb,
de még teljesen munkabíró

Gazdatiszt,

aki éveken át önálló kezelő-
tiszt és bérlő volt.

Címe:

Muhay Ákos

Kolozsvár,

Lőrincz-utca 6 szám.

3182

Dr. gróf Teleki Domokos ur

őméltósága többszörösen kilüntetett

Magyar-Erdélyi fajta tenyészetéből eladó

8 drb. 2 évet
töltött bika;

2 drb. 5 éves jól fejlődő
dött muraközi mén.

Érdeklődők forduljanak alulirothoz

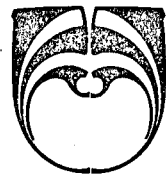
Gernyeszeg posta

Pálffy Dezső, intéző.

3166

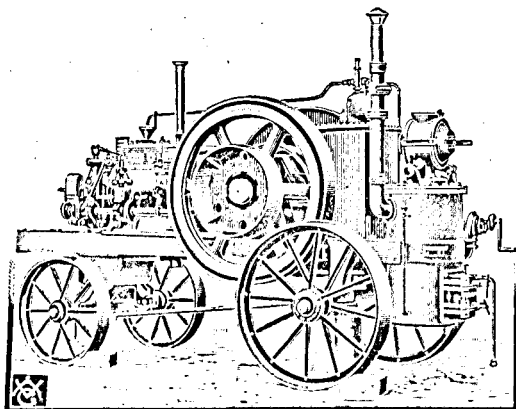
Szab. „ASTRA” Gázmotorok

cséplésre, vontatásra, szántásra, ipari célokra
kitűnően alkalmazhatók.

3164 II.

A legtakaréko-
sabb mezőgazdasági
üzemgép.

Szivesen szolgál ajánlatokkal:

A Magyar Királyi Államvasutak

Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körut 32 sz.